

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Утвърждавам,
Декан:.....

Сигнатура: ВА 508

Дисциплина: **ФИНАНСОВИ СТРАТЕГИИ НА ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ**

Приета: прот. №21/ 30.11.2017г.

Преподавател: Доц. д-р Георги Маринов

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Финансови стратегии на Европейския съюз (ЕС)“ дава основополагащи знания и познания за финансовите стратегии, политики и практики на ЕС. Получаването и ефективното усвояване на парични ресурси от финансовите инструменти на евросъюза е от изключително значение за осигуряване на икономически и социален просперитет на България. „Финансови стратегии на ЕС“ разширява обхвата на икономическите дисциплини, преподавани в БСУ, които формират международния и регионален икономически профил на общата компетентност на студентите.

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основна цел на дисциплината е да даде на студентите основополагащи знания и определени познания за финансовите стратегии и практики на ЕС, да формира начален афинитет за възприемане на политическите визии и конкретни измерения на финансовите политики на ЕС, запознаване с финансовите инструменти на евросъюза и тяхното практическо използване и стиковане с националното планиране. По-конкретно студентите ще получат насочващи знания за:

- Философията, политическите визии и еволюция на финансовите стратегии и практики на ЕС в условията на присъединяване и пълно членство.
- Принципите, условията, законодателната европейска база и механизмите за планиране и получаване на финансови средства от ЕС и тяхното усвояване на национално и субнационално равнище.
- Създаване и реформиране на финансовите инструменти на ЕС през различните индикативни периоди.
- Национално индикативно планиране и механизми за усвояване на финансови ресурси от ЕС.
- Принципни условия и критерии за усвояване на средства от ЕС чрез проекти и програми.
- Информационни ресурси за финансовите стратегии, инструменти, програми, проекти.

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината методологически има връзки с други специалности и икономически дисциплини по бакалавърските и магистърските програми на БСУ.

НАЧИН НА ПРЕПОДАВАНЕ

Дистанционно обучение. .

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	Статут	Кредити	Дистанционно обучение				Редовно обучение			Задочно обучение		
			прис.	л	с	общо	л	с	общо	л	с	общо
Финанси	Задължителна	6	12	30	30	60						
Бизнес администрация	Задължителна	6	12	30	30	60						
Международни икономически отношения	Задължителна	6	12	30	30	60						

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

- 1.1. Изходни икономически позиции
- 1.2. Финансови потребности за развитие
- 1.3. Алтернативи за икономическо развитие
- 1.4. Финансовата криза, ЕС и България

2. ПОЛИТИКА НА ЕС ЗА ИКОНОМИЧЕСКО И СОЦИАЛНО СБЛИЖАВАНЕ

- 2.1. Цели и принципи
- 2.2. Регионална политика на ЕС
- 2.3. Проблеми на кохезионната политика
- 2.4. Стратегия План «Европа 2020»
- 2.5. План за инвестиции за Европа (План "Юнкер")
- 2.6. Кръговата икономика
- 2.7 ЕС на „различни скорости”

3. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА НА ЕС

- 3.1. Генезис и еволюция на финансовите стратегии на евросъюза
- 3.2. Финансови стратегии на ЕС през периода 2007 – 2013 г. и 2014 - 2020 г.
- 3.2. Многогодишна финансова рамка 2014-2020 г.

4. ИНТЕГРАЦИОННО ФИНАНСИРАНЕ

- 4.1. Основни финансови инструменти: обща характеристика
- 4.2. Структурни фондове
- 4.3. Общностни инициативи
- 4.4. Общностни програми
- 4.5. Банкови и кредитни институции

5. ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ

- 5.1. Финансова стратегия
- 5.2. Финансови инструменти

6. ВЪНШНО ФИНАНСИРАНЕ

6.1. Финансова политика към трети страни

6.2. Финансови инструменти

7. ФИНАНСОВА СТРАТЕГИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2007- 2013 г. и 2014- 2020 г.

7.1. Принципи на индикативното планиране

7.2. Финансовите инструменти в Многогодишната финансова рамка 2014-2020

8. ФИНАНСИРАНЕ НА АГРАРНАТА ПОЛИТИКА.

8.1. Реформиране на финансовите инструменти

8.2. Цели, приоритети, регламенти

8.3. Усвояване на средства от аграрните фондове

9. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ

9.1. Синхронизиране на наднационално, националното и субнационално равнище през периода 2014-20 г.

9.2. Национални планове

9.3. Договор за инвестиционно партньорство

9.4. Оперативни програми

9.5. Проблеми на регионално планиране и управление

10. УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ.

10.1. Принципи на програмиране и проектиране

10.2. Същност на процеса на мониторинг и оценка

10.3. Индикатори за проекти, мониторинг и оценка

10.4. Добри практики и подходи

10.5. Информационно осигуряване на програми и проекти

11. ПРОБЛЕМИ НА УСВОЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА ОТ ФОНДОВЕТЕ НА ЕС

11.1. На наднационално равнище

11.2. На национално равнище

11.3. На субнационално равнище

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Има възможност за разработване на курсови задания, които се защитават през или в края на семестъра с опция и по време на изпита „очи в очи“. Интерактивен режим на комуникиране, консултации, решаване на тестове и дебатиране на проблеми чрез интернет, използване на мултимедийно онагледяване, работа с допълнителни (извън препоръчителния списък и заложен в платформата) източници на информация.

МЕТОДИ И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на студентите през семестъра от ДО се оценява комплексно. Оценката се получава от резултатите от решаване на тестове, проектни курсови задания, активно участие в дебатиране по актуални теми в режим „он-лайн“ и решаване на практически проектни казуси. Може да се заложи и междинен изпитен тест.

Формирането на крайната оценка включва: оценките от междинни тестове, курсовата работа, крайния задължителен изпит „очи в очи“.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. КНИГИ, СПИСАНИЯ И ДР.

- Стратегия за развитието и за структурното преустройство на българската икономика до 2025 г. С, Колектив. УНСС
- Стратегия за догонващо икономическо развитие до 2020 г. Икономически институт към БАН. С, 2003 г.
- Ангелов Ив. Световната икономическа криза и България. БАН. С., 2007
- Дейвис Н. Европа. Изд. Абагар. БТ. 2005
- Колектив. Европейско стопанство. ЮЗУ, УИ “Н. Рилски”. 2005
- Маринов Г. Геоикономикс. Трансформациите в глобалната икономика. Изд. Изток-Запад. С., 2010
- Маринов Г. Европейска икономическа интеграция: Основи на евроинтеграцията. Част първа. Второ издание. Фуми Прес. С., 2007
- Маринов Г. Европейска икономическа интеграция: Индустириална и монетарна евроинтеграция. Част втора. Второ издание. Фуми Прес. С., 2008
- Маринов Г. Европейска икономическа интеграция: България - Европейски съюз, Част трета. Фуми Прес, С. 2006
- Маринов Г. Проблеми на Европейския съюз. Студия. Сп. Геополитика, кн. № 3,4,5 и 6, 2008 и кн. №1, 2009 г.
- Маринов Г. България - Европейски съюз. Студия. В. Икономически живот. Част първа: бр. 33, 2006, брошура № 542 и част втора, бр.34, 2006, брошура № 543
- Маринов Г. България: Геополитическа и геоикономическа прогноза в началото на 21 век. Сп. Геополитика, кн. 4, 2017 г.
- Маринов Г. Обединителни и интеграционни процеси в евразийското пространство, БСУ, Сборник, 2015 г.
- Маринов Г. България: Възможно ли е българско икономическо възраждане, БСУ, Сборник, 2014 г.
- Маринов Г. Реиндустриализация или неоиндустриализация. Сборник БСУ, 2015 г
- Маринов Г. Българската икономика в задънена улица. сп. Български икономически преглед, кн.1, 2014 г. Евразийската парадигма и ЕС, сп. Бизнеспосоки, кн. 2, 2013 г.
- Маринов Г. Лисабонската стратегия и икономиката на България. БСУ, сборник, 2010 г.
- Маринов Г. Новата стратегия на ЕС „Европа 2020“ : критични аспекти. Бизнесаспекти, кн. 1, 2010
- Маринов Г. Глобалният климатичен проблем и политиката на ЕС. Сборник, Международна конференция. БСУ, 2010
- Маринов Г. Глобалната икономическа криза: ново предизвикателство за икономическата сигурност на ЕС. Сборник, международна конференция. БСУ. 2009
- Маринов Г. Проблеми на икономическото развитие и на усвояването на финансови средства от ЕС. сп. Международни отношения, кн. 3, 2006
- Маринов Г. Някои проблемни аспекти на членството на България в ЕС. Международна конференция. БСУ. Сборник. 2006

Маринов Г. Проблеми на субнационалното равнище в ЕС, сп. Бизнеспосоки, кн. 3, 2007

Маринов Г. България - член на ЕС: новите (гео)предизвикателства. Сп. Геополитика, кн. 5, 2006

сп. "Международни отношения" - след 2011 г.

сп. "Икономика" - след 2011 г.

сп. "Геополитика" - след 2011 г.

сп. „Български икономически преглед” - след 2011 г.

сп. Бизнес посоки - след 2000 г.

Годишниците на БСУ - след 2000 г.

2. ДОГОВОРИ, СТРАТЕГИИ, ПЛАНОВЕ, ДОКУМЕНТИ, ПРОГРАМИ

Учредителни договори на ЕО ЕС. Конституция на Европа. УИ „Свети Климент Охридски. И - т по европейско право. С., 2005

Договор за присъединяване на Р България към ЕС

Национална стратегия на България за присъединяване към ЕС

Национална програма на България за приемане на достиженията на правото на ЕС

Ежегодни доклади за мониторинг на ЕК за България.

Национален план за развитие 2014 - 2020 г. (даден в съответния модул)

Национален стратегически план за развитие на селските райони 2014 - 2020 г.

Оперативни програми на България 2014 - 2020 г. (дадени в съответния модул)

Договор за партньорство на РБ С ЕК за 2014 - 2020 г. (даден в съответния модул)

Оперативни програми на Р България за периода 2014 - 2020 г. (дадени в съответния модул)

План за действие за укрепване на административния и съдебен капацитет на Р България

Европейски програми (актуализиран вариант). Справочник на Информационен център на ЕС в България

AGENDA 2000. Vol. I, DOC. 97,6. Strassburg. 1997 (Лисабонската стратегия)

Mobility News, 2007 - 2013

План „Европа 2020“ (evropa.bg)

Обща стратегическа рамка на ЕС 2014 - 2020 г. (evropa.bg)

Периодични доклади за икономическото и социално сближаване на ЕС (пети и шести доклад)

Предварителни резултати за изпълнение на План Европа 2020 (дадени са в съответния модул)

3. РЕГЛАМЕНТИ ЗА ЕВРОПЕЙСКИ СТРУКТУРНИ ИНВЕСТИЦИОННИ И ДРУГИ ФОНДОВЕ ЗА ПЕРИОДА 2014-2020 г. (НОВИ)

(ЕС)1303/2013. Регламент за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони, Европейски фонд за морско дело и рибарство.

(ЕС)1301/2013. Регламент за Европейския фонд за регионално развитие и специални разпоредби по отношение на цел "Инвестиции за растеж и работни места".

(ЕС)1299/2013. Регламент относно специални разпоредби за подкрепа по цел "ЕТС".

(ЕС)1304/2013. Регламент за Европейския социален фонд

(ЕС) 1300/2013/2013. Регламент за Кохезионния фонд

(ЕС)1302/2013. Регламент за създаването на Европейски групи за териториално сътрудничество (ЕГТС)
(ЕС)1305/2013. Регламент на Съвета за подкрепа на развитието на селските райони от Европейския земеделски за развитие на селските райони
СОМ 497/2013. Регламент за Европейския фонд за морско дело и рибарство.
(ЕС)1316/2013. Регламент за Механизъм за свързване на Европа.
(ЕС)1315. Регламент за развитие на ТЕН-т.
(ЕС) 1306/2013. Регламент за финансиране, управление и мониторинг на ОСП.
(ЕС)1307/1013. Регламент за установяване правилата за директни плащания на земеделските стопани по схемите за подпомагане на ОСП.

4. Интернет адреси

www.news.bg

www.evropa.bg

www.government.bg: Сайтове на МФ, МИЕ, МРРБ, МЗГ, МТБ

www.dnevnik.bg

www.europa.eu.int/comm/regional_policy/debate/forum_en.htm

[Http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulations/newregl0713_en.htm](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulations/newregl0713_en.htm)

[Http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim3_en.htm](http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/reports/interim3_en.htm)

ИЗПИТЕН ВЪПРОСНИК

Сигнатура: ВА 208

Дисциплина: **ФИНАНСОВИ СТРАТЕГИИ НА ЕС**

Преподавател: Доц. Георги Маринов

1. ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ В ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ
  - 1.1. Изходни икономически позиции
  - 1.2. Финансови потребности за развитие
  - 1.3. Алтернативи за икономическо развитие
  - 1.4. Финансовата криза, ЕС и България

2. ПОЛИТИКА НА ЕС ЗА ИКОНОМИЧЕСКО И СОЦИАЛНО СЪБЛИЖАВАНЕ
  - 2.1. Цели и принципи
  - 2.2. Регионална политика на ЕС
  - 2.3. Проблеми на кохезионната политика
  - 2.4. Стратегия План «Европа 2020»
  - 2.5. План за инвестиции за Европа (План "Юнкер")
  - 2.6. Кръговата икономика
  - 2.7. ЕС на „различни скорости”

3. ФИНАНСОВА ПОЛИТИКА НА ЕС
  - 3.1. Генезис и еволюция на финансовите стратегии на евроръюза
  - 3.2. Финансови стратегии на ЕС през периода 2007 – 2013 г. и 2014 - 2020 г.
  - 3.2. Многогодишна финансова рамка 2014-2020 г.

4. ИНТЕГРАЦИОННО ФИНАНСИРАНЕ
  - 4.1. Основни финансови инструменти: обща характеристика
  - 4.2. Структурни фондове
  - 4.3. Общностни инициативи
  - 4.4. Общностни програми
  - 4.5. Банкови и кредитни институции

5. ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНО ФИНАНСИРАНЕ
  - 5.1. Финансова стратегия
  - 5.2. Финансови инструменти

6. ВЪНШНО ФИНАНСИРАНЕ
  - 6.1. Финансова политика към трети страни
  - 6.2. Финансови инструменти

7. ФИНАНСОВА СТРАТЕГИЯ ПРЕЗ ПЕРИОДА 2007- 2013 г. и 2014- 2020 г.
  - 7.1. Принципи на индикативното планиране
  - 7.2. Финансовите инструменти в Многогодишната финансова рамка 2014-2020

8. ФИНАНСИРАНЕ НА АГРАРНАТА ПОЛИТИКА.

- 8.1. Реформиране на финансовите инструменти
- 8.2. Цели, приоритети, регламенти
- 8.3. Усвояване на средства от аграрните фондове

9. ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ НА НАЦИОНАЛНО РАВНИЩЕ

- 9.1. Синхронизиране на наднационално, националното и субнационално равнище през периода 2014-20 г.
- 9.2. Национални планове
- 9.3. Договор за инвестиционно партньорство
- 9.4. Оперативни програми
- 9.5. Проблеми на регионално планиране и управление

10. УПРАВЛЕНИЕ НА ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ.

- 10.1. Принципи на програмиране и проектиране
- 10.2. Същност на процеса на мониторинг и оценка
- 10.3. Индикатори за проекти, мониторинг и оценка
- 10.4. Добри практики и подходи
- 10.5. Информационно осигуряване на програми и проекти

11. ПРОБЛЕМИ НА УСВОЯВАНЕ НА ФИНАНСОВИ СРЕДСТВА ОТ ФОНДОВЕТЕ НА ЕС

- 11.1. На наднационално равнище
- 11.2. На национално равнище
- 11.3. На субнационално равнище